

Силабус
навчальної дисципліни
«Антикризове фінансове управління»

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Освітньо-професійна програма «Проектний менеджмент»
Кількість кредитів: 5 (150 год.)
Мова викладання: українська
Підсумковий контроль – диференційований залік
Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Викладач курсу	Буряк Аліна Вікторівна
Контактний телефон	+380666152900
E-mail	Buriak.av@ukr.net
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=193
Консультації	Очні консультації: 2 год., перша середа березня 11-30, ауд.318 Онлайн-консультація в режимі Zoom в разі потреби

1. Коротка анотація до курсу.

Предмет навчальної дисципліни спрямований на отримання фундаментальних знань та практичних навичок з управління кризовими ситуаціями (процесами, явищами) в організаціях та формування у студентів сучасного системного та ризикоорієнтованого мислення. Навчальна дисципліна зорієнтована на отримання професійних здатностей: ідентифікувати кризи, діагностувати причини їх виникнення та оцінювати наслідки для діяльності організації; уміння вибудовувати логічно-структурні схеми моніторингу кризових явищ та аналізу їх наслідків; приймати рішення з удосконалення інструментарію антикризового управління; уміння розробляти програму антикризових заходів та знаходити оптимальні важелі її реалізації на основі оперування спеціальним економічним інструментарієм антикризового управління з урахуванням специфіки діяльності організації та впливу ситуативних чинників внутрішнього й зовнішнього середовища; здатності своєчасно розпізнавати симптоматику та запобігати руйнівному впливу кризових явищ на діяльність організацій.

2. Формат курсу – змішаний який має супровід в системі MOODLE, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни

Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організацій.

Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.

Здатність до управління організацією та її розвитку.

4. Результати навчання:

Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення

Проектувати ефективні системи управління організаціями.

Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

Здатність оцінювати етапні, проміжні та кінцеві результати виконання робіт проекту і здійснювати коригування параметрів проекту, розробляти проектну документацію.

5. Обсяг курсу

Види заняття	Загальна кількість годин
Лекції	26
Семінарські заняття	24
Індивідуально-консультативна робота	2
Самостійна робота	100

6. Технічне й програмне забезпечення/ обладнання.

Здобувач вищої освіти частину практичного і лекційного часу витрачає в системі МУДЛ при ознайомленні з презентаційними матеріалами і опрацюванні тестів.

7. Політика курсу - дотримання академічної доброчесності відповідно до «Положення про академічну доброчесність в ДПУ». Порушенням академічної доброчесності здобувачів освіти вважається: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, академічне шахрайство.

8. Схема дисципліни

Години/ семестр	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
4/2	Тема 1. Фінансова криза на підприємстві та процедура банкрутства: економіко-правові аспекти 1. Поняття фінансова криза. 2. Типи криз залежно від джерел їх походження. 3. Економічний зміст поняття «банкрутство» та його функції. 4. Правові характеристики антикризового управління (санації). 5. Ухвалення рішення про ліквідацію	Лекція Семінар: тести, робота в групах, дискусія, бізнес кейс Самостійна робота	Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення	2
8/2	Тема 2. Діагностика фінансової кризи та банкрутства підприємства 1. Ідеї прогнозування банкрутства. 2. Кількісні методики передбачають прогнозування ймовірності банкрутства. 3. Фундаментальний аналіз ймовірності банкрутства. 4. Експрес-аналіз ймовірності банкрутства. 5. Економіко-математичне моделювання для прогнозування ймовірності банкрутства.	Лекція Семінар: тести, робота в групах, дискусія Самостійна робота	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	3
6/2	Тема 3. Проведення аудиту в кризових умовах і	Лекція	Мати навички прийняття,	2

	<p>формування антикризового бізнес-плану на підприємстві</p> <p>1. Санаційна спроможність підприємств. 2. Санаційний аудит та його обекти. 3. Антикризовий бізнес-план: сутність, структура та етапи впровадження на підприємстві. 4. Санаційний контролінг.</p>	<p>Семінар: тести, робота в групах, дискусія, вирішення тематичних задач. Самостійна робота</p>	<p>обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність</p>	
6/2	<p>Тема 4. Внутрішні джерела фінансування підприємства в кризових умовах</p> <p>1. Методи збільшення обсягів вхідних грошових потоків. 2. Методи зменшення обсягів вихідних грошових потоків. 3. Санація балансу. 4. Методи збільшення/зменшення статутного капіталу АТ при санації балансу.</p>	<p>Лекція Семінар: тести, робота в групах, дискусія, вирішення тематичних задач. Самостійна робота</p>	<p>Проектувати ефективні системи управління організаціями</p>	3
8/2	<p>Тема 5. Зовнішні джерела фінансування підприємства в кризових умовах. Державна фінансова підтримка</p> <p>1. Напрями та методи залучення зовнішніх фінансових ресурсів на підприємство в умовах кризи 2. Методи зовнішнього фінансування організацій 3. Форми прямої державної підтримки організацій 4. Форми непрямої державної підтримки організацій.</p>	<p>Лекція Семінар: тести, робота в групах, дискусія, вирішення тематичних задач. Самостійна робота</p>	<p>Здатність оцінювати етапні, проміжні та кінцеві результати виконання робіт проекту і здійснювати коригування параметрів проекту, розробляти проектну документацію</p>	2
6/2	<p>Тема 6. Реструктуризація підприємств у процесі санації</p> <p>1. Економічний зміст поняття «реструктуризація» та її класифікація. 2. Внутрішня реструктуризація. 3. Зовнішня реорганізація. 4. Види укрупнення підприємств. 5. Заходи реорганізації у разі подібнення підприємств</p>	<p>Лекція Семінар: тести, робота в групах, дискусія, вирішення тематичних задач. Самостійна робота</p>	<p>Проектувати ефективні системи управління організаціями</p>	3
6/2	<p>Тема 7. Оцінювання вартості підприємства в процесі антикризового управління</p> <p>1. Характеристики оціночної діяльності у разі санації. 2. Особливості оцінки у разі ліквідації підприємства-боржника. 3. Методи оціночної</p>	<p>Лекція Семінар: тести, робота в групах, дискусія, вирішення тематичних задач.</p>	<p>Проектувати ефективні системи управління організаціями</p>	3

	діяльності. 4. Етапи розрахунку ліквідаційної вартості підприємства.	Самостійна робота		
6/2	Тема 8. Категорії боржників в антикризовому управлінні 1. Галузеві особливості фінансової санації. 2. Територіальні (регіональні) особливості фінансової санації. 3. Особливості форм вияву ключових етапів (складових) впровадження процедури банкрутство-санація-ліквідація.	Лекція Семинар: тести, робота в групах, дискусія, бізнес кейс Самостійна робота	Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення	2

9. Система оцінювання. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.
Розподіл балів з навчальної дисципліни «Корпоративні фінанси»

Модулі	Модуль 1 – (20 балів)				Загальна оцінка з дисципліни = 50 балів + 50 балів (диференційований залік)	
Загальна кількість балів за модулем №1	10					10
Теми	T.1	T.2	T.3.	T.4		Контрольний захід 1
Відповідь на семінарському занятті	2	3	2	3		
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи					
Модулі	Модуль 2 – (25 балів)					Контрольний захід 2
Загальна кількість балів за модулем №1	10				15	
Теми	T.5	T.6	T.7	T.8		
Відповідь на семінарському занятті	2	3	3	2		
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи					
Тестування в MOODL	5					

10. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національного шкалою	
					Екзамен/диф. залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	високий	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно			

			розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	достатній (конструктивно - варіативний)	добре	
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вмiє зiставляти, узагальнювати, систематизувати iнформацiю пiд керiвництвом викладача; в цiлому самостiйно застосовувати її на практицi; контролювати власну дiяльнiсть; виправляти помилки, серед яких є суттєвi, добирати аргументи для пiдтвердження думок			
60-69	D	задовiльно	Здобувач вищої освіти вiдтворює значну частину теоретичного матерiалу, виявляє знання i розумiння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матерiал, виправляти помилки, серед яких є значна кiлькiсть суттєвих.	середній (репродуктивний)	задовiльно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володiє навчальним матерiалом на рiвнi, вищому за початковий, значну частину його вiдтворює на репродуктивному рiвнi.			
35-49	FX	незадовiльно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi окремих фрагментiв, що становлять незначну частину навчального матерiалу.	Низький (рецептивний)	незадовiльно	не зараховано
0-34	F	незадовiльно з обов'язковим повторним вивченням залiкового кредиту	Здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi елементарного розпiзнання i вiдтворення окремих фактiв, елементiв, об'єктiв.	непродуктивний		

11. Полiтика оцiнювання

- **Полiтика щодо дедлайнiв та перескладання:** Завдання, якi виконуються iз порушенням термiнiв без поважних причин, оцiнюються на нижчу оцiнку (- 10 балiв). Перескладання модулiв вiдбувається iз дозволу дирекцiї ННІ / Факультету за наявностi поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Полiтика щодо академiчної доброчесностi:** Письмовi роботи перевiряються на наявнiсть плагіату i допускаються до захисту iз коректними текстовими запозиченнями не бiльше 20%. Списування пiд час контрольних робiт та екзамеniв забороненi (в т.ч. iз використанням мобiльних девайсiв).
- **Полiтика щодо вiдвiдування:** Вiдвiдування занятъ є обов'язковим компонентом оцiнювання.

Загальна система оцiнювання курсу	Виконання всiх видiв навчальних робiт впродовж семестру/екзамен /диференцiйований - 50/50%
Семiнарськi заняття	Семiнарськi заняття проходять у виглядi тестування, диспутiв, доповiдей, роботи в групах, дискусiї, вiрiшення тематичних задач
Умови пiдсумкового контролю	Пiдсумковий контроль включає виконання теоретичних питанъ, тестових завданъ та ситуацiйних завданъ

12. Рекомендована лiтература

Основна

1. Боронос В. Г. Управління фінансовою санацією підприємств: підручник / В. Г. Боронос, І. Й. Плікус. Суми: Сумський державний університет, 2022. 459 с
2. Глущенко С.В., Івахненко С.В. Антикризове управління на підприємстві: фінансовоорганізаційні аспекти. Конспект лекцій : навч. посіб. Київ : НаУКМА, 2020. 92 с.
3. Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ : Видавничий дім "Кондор", 2020. 396 с.
4. Кульчій І.О. Антикризове управління: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2016. 120 с.
5. Смерічевський С.Ф., Кривов'язюк І.В.. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ : Видавничий дім "Кондор", 2020. 396 с.
6. Хринюк О.С. Антикризове управління підприємством: Розрахункова робота: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка бізнес-підприємства» Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 70 с.

Додаткова

1. Ахновська, І. О. Антикризове управління підприємством в умовах нестабільного економічного середовища. Молодий вчений. 2015. № 2 (6). С. 914–918.
2. Батрак О.В., Тарасенко І.О. Теоретична конструкція антикризового управління підприємствами: дефініція, складники, етапи, принципи. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 52-1. С. 111–115.
3. Буряк А.В., Бойко С.В., Дем'яненко І.В. Дисконтування дебіторської заборгованості у системі фінансового менеджменту підприємства. Modern Economics. 2021. № 28(2021). С. 33-39
4. Ватченко Б.С., Шаранов Р.С. Антикризове управління підприємством в умовах війни. Економічний простір. 2022. № 182. С. 38–43.
5. Гой В. В., Васильєв О. В. Антикризове управління корпоративними підприємствами: теоретичні аспекти. Ефективна економіка. 2018. № 8.
6. Єпіфанова І., Болотнов Д. Місце стратегії в системі антикризового управління підприємствами. Вісник Хмельницького національного університету. 2022. № 3. С. 335–338.
7. Коваленко, О. В. Антикризове управління: теорія, методологія та механізми реалізації [Текст] : монографія / О. В. Коваленко; Запоріж. держ. інж. акад. - Запоріжжя : ЗДІА, 2021. -466с.
8. Кошельок Г. В., Терещенко О. М. Оптимізація співвідношення власного та позикового капіталу підприємства. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. 2016. Вип. 21(1). С. 116-121
9. Кушнір В. О. Особливості побудови системи кризових комунікацій у секторі безпеки і оборони України: ситуаційно-кризова модель. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 3. С. 52–56.
10. Литовченко О.Ю., Топоркова О.В. Структурно-функціональна модель антикризового фінансового управління підприємством, Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2020. Вип. 98. С. 108–114.
11. Монастирський Г.Л., Попович Т.М. Антикризове управління: Навч.метод.посібник. Тернопіль. Економічна думка., 2020. 190с.
12. Москвін Б. Банкрутство як механізм антикризового управління підприємством. Вісник КНТЕУ. 2020. № 2. С. 58–68.

13. Редькін Д. Концептуальні основи антикризового управління. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/8.1/284.pdf>
14. Ромашова, Я. В. Криза на різних стадіях життєвого циклу підприємства: причини та напрями реагування. Інвестиції: практика та досвід : науково-практич. журнал. Київ, 2016. № 4. С. 45–49.
15. Рябенко Г., Верланов О., Звягінцева О., Клименко С. (2024). Антикризове фінансове управління підприємством: теоретичний аспект. Сталій розвиток економіки, (1(48), 125-128.
16. Сатир Л. М., Шевченко А. О., Кепко В. М., Новікова В. В. Емісійна активність суб'єктів фондового ринку України. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2020. № 3. С. 82–91.
17. Судакова О. І. Економічна діагностика банкрутства підприємства. URL: <http://www.rusnauka.com/3.KAND2007/Economics/17386.doc.htm>
18. Тимошенко М. В., Петров В. А. Ідентифікація ризиків та особливості антикризового управління в умовах війни. Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку: матеріали 5-ої міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса: Державний університет «Одеська політехніка», 2022. С. 52–54.
19. Устенко С. В., Павловська Н. О. Застосування інформаційних технологій для діагностики банкрутства на підприємствах. URL: http://nc.ufeі.ukrsat.com/Kyrsi%202003/tezi/images_tezi/121.htm 165
20. Шатайло О. А. Змістовна характеристика системи антикризового управління. *БізнесІнформ*. 2019. № 5. С. 217–226.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
3. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>
4. Офіційний веб-сайт Державної митної служби України. – Режим доступу: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>
5. Офіційний портал Державної податкової служби України. – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Офіційний веб-сайт Державної фінансової інспекції України. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
8. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
9. Офіційний веб-сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>
10. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. – Режим доступу: <http://www.mlsp.gov.ua>
11. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>

Міжнародні видання:

1. Bundy J., Pfarrer M. D., Short C. E., Coombs W. T. Crises and crisis management: Integration, interpretation, and research development. *Journal of Management*. 2017. Vol. 43 (6). URL: <https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/0149206316680030>
2. Castelblanco G., Guevara J. and De Marco A. (2024), "Crisis management in public–private partnerships: lessons from the global crises in the XXI century", *Built Environment Project and Asset Management*, Vol. 14 No. 1, pp. 56-73. <https://doi.org/10.1108/BEPAM-11-2022-0174>
3. Davydenko N.; Lemishko O.; Titenko Z. Assessment of the financial stability level of Ukrainian agrarian corporations *Economic Science for Rural Development* 2020. – №53 - p.73-79
4. Kahn W. A., Barton M. A., Fellows S. (2013). Organizational crises and the disturbance of relational systems. *Academy of Management Review*, 38: 377-396
5. King G. Narcissism and Effective Crisis Management: A review of Potencial Problems and Pitfalls, "Journal of Contingencies and Crisis Management", 2007. Vol. 15 No. 4.
6. Nadiia Davydenko, Alina Buriak, Zoia Titenko. Financial support for the development of innovation activities. *Intellectual Economics*. 2019. Vol 13, No 2. Pp. 144 – 151. <https://www3.mruni.eu/ojs/intellecualconomics/article/view/5298>
7. Steiner G. *Top Management Planning* / G. Steiner. New York : Macmillan, 2009. 326 p
8. Trisa Wahyuningsih, Lintang Venusita. (2022) Financial analysis of retail companies using the altman, springate, zmijewski, fulmer, and grover bankruptcy prediction models. *Journal of Accounting, Entrepreneurship, and Financial Technology*. Vol 3 No 2. URL: <https://journal.uc.ac.id/index.php/JAEF/article/view/2661>